

26ste zondag door jaar C

Lc. 16, 19-31

In het Evangelie van Lucas worden 37 gelijkenissen verteld, en 13 daarvan gaan over de verhouding arm en rijk. Er is die rijke boer met z'n grote oogst, er zijn de dienstknechten die mooi weer spelen als hun heer weg is en zich te buiten gaan aan eten en drinken, er is de parabel van de verloren zoon, en vandaag het verhaal van de rijke vrek en de arme Lazarus. Lucas had blijkbaar een grote voorliefde voor dit thema, maar misschien niet alleen dat: hij zal in zijn tijd ook al gemerkt hebben dat geld en goed soms rare dingen kunnen doen met mensen.

Met al die parabels tracht hij in feite te zeggen: een leven dat alleen maar bezorgd is om zichzelf en alleen maar naar zichzelf kijkt, is een mislukt leven.

Dat is niet nieuw. In de wet van Mozes was de zorg voor de noodlijdende al een belangrijke plicht. De profeten hebben het iedere keer herhaald: godsdienst die de blik op de medemens afsluit is louter lippendienst. Jezus op zijn beurt bevestigt dat op zo'n duidelijke manier dat elke twijfel of verontschuldiging uitgesloten wordt: godsdienst zonder mensendienst bestaat niet; vroomheid die alleen maar om zichzelf heen cirkelt is inbeelding.

Bovendien hebben onze daden op dat vlak blijkbaar ook betrekking op de eeuwigheid. Er is in het Evangelie van net sprake van 'een wijde kloof die niet te overbruggen is'. Als ge goed kijkt/luistert merkt ge echter dat die kloof niet ontstaan is bij de dood of het oordeel: ze is er al eerder. Die afstand tussen de rijke vrek en de arme Lazarus is tijdens hun leven langzaam gegroeid. En toen had ze nog wel gedicht kunnen worden.

Wat was die rijke zijn grote fout? Hoe is het zover kunnen komen? Dat kan misschien verrassen. Er wordt nergens gezegd dat het een uitbuiters was. Ook niet dat hij Lazarus wegjoeg van zijn deur. Zijn grote schuld is dat zijn bezit hem 'blind' gemaakt heeft voor de nood van anderen: zijn hart was als het ware versteend.

Er valt nog iets anders op: die arme man, met zweren overdekt, heeft een naam: Lazarus. En die naam heeft ook een betekenis: 'God helpt'. Die rijke daarentegen heeft geen naam. Misschien betekent dat wel: ge krijgt pas een naam (bij God) als ge Gods hulp aan anderen zichtbaar maakt. De naam die die rijke had moeten hebben is: 'God heeft geholpen'. Maar zover komt het spijtig genoeg niet. Zijn eigen verzadigd-zijn had hem zozeer de ogen gesloten dat hij geen geweten meer had. Misschien dat we nu ook een beetje beter die andere woorden van Jezus begrijpen: 'Hoe moeilijk is het voor een rijke om het Rijk Gods binnen te gaan...?'

In feite raakt deze parabel en dit thema iets heel belangrijks aan. Als God liefde is, als Gods wezen is: 'zorg om mensen', dan wordt van ons verwacht dat we precies hetzelfde zouden doen. En omgekeerd: als we de nood (materieel of emotioneel) van een ander uit het oog verliezen, dan verliezen we ook elk levend contact met God. Het gaat hier niet zozeer om één van de geboden die we

moeten onderhouden en God die beledigd is als we dat niet doen; het gaat om veel meer: het geheim van het leven met en in God wat onafscheidelijk verbonden is met ons leven met elkaar.

De hele parabel door is er sprake van de 'arme Lazarus'. Maar eigenlijk zou het juister zijn om te zeggen: 'arme rijke'. Want niet meer geholpen kunnen worden en anderen niet meer kunnen helpen: dat zijt ge werkelijk arm. Amen.

Johan Goris, pastoor